

Personvern i kommune-Norge

Kontrollutvalgskonferansen 31. januar 2019

Camilla Nervik, fagdirektør

Personvern i blant annet kommune-Norge

Kontrollutvalgskonferansen 31. januar 2019

Camilla Nervik, fagdirektør

Sosialdepartementet
Pleie- og omsorgsavdelingen
Postboks 8019 Dep
0030 OSLO

Deres ref
02/01497

Vår ref (bes oppgitt ved svar)
2002/1064-3 SVE/-

Dato
29.08.02

**HØRINGSUTTALELSE: LOV OM RETTIGHETER FOR OG BEGRENSNING OG
KONTROLL MED BRUK AV TVANG M.V. OVERFOR PERSONER MED DEMENS**

Datatilsynet viser til Deres brev av 16.05.2002.08.28

formål å avhjelpe et ressursproblem i pleie- og omsorgssektoren. Datatilsynet er generelt negativt til at elektroniske hjelpemidler, av økonomiske hensyn, benyttes for å erstatte menneskelig kontakt, særlig i pleie- og omsorgssektoren.

Datatilsynet er innforstått med at enkelte demente kan utsette seg selv for skade, motsette seg nødvendig helsehjelp osv., og at det reiser enkelte særlige spørsmål i forhold til bruk av tvang. Forslaget, slik det fremstår, kan imidlertid gi inntrykk av å ha som et underliggende formål å avhjelpe et ressursproblem i pleie- og omsorgssektoren. Datatilsynet er generelt negativt til at elektroniske hjelpemidler, av økonomiske hensyn, benyttes for å erstatte menneskelig kontakt, særlig i pleie- og omsorgssektoren.

Datatilsynet er positivt til at det er presisert at overvåking ikke er tillatt. Grensen mot overvåking er imidlertid flytende og svært vanskelig å trekke. Etter Datatilsynets oppfatning er grensen heller ikke tilfredsstillende omhandlet i høringsnotatet. Eksempelvis kan nevnes at forbudet mot overvåking, slik Datatilsynets ser det, vil begrense mulighetene for logging/registrering av den dementes bevegelser. Videre vil bruk av flere varslings- og peilesystemer, som hver for seg ikke innebærer overvåking, samlet sett kunne innebære at vedkommende overvåkes, og således falle utenfor virkeområdet til § 10.

Avslutningsvis ønsker Datatilsynet å påpeke at enkelte tiltak i seg selv, indirekte, kan gjøre diagnoseopplysninger kjent for uvedkommende. Datatilsynet er av den oppfatning at høringsforslaget ikke inneholder tilstrekkelige skranker mot slik konkludent utlevering av diagnoseopplysninger. Forholdsregler som kan hindre konkludent utlevering er spesielt viktig når det gjelder personer som ikke selv kan ventes å hevde sin rett til diskresjon.

» **KONTAKTINFORMASJON**

Stiftet av Datatilsynet, mars 2000
Postboks 8077 Øst, 0034 Oslo
Telefon: 22 39 59 00
Telefax: 22 42 23 90

E-post: postkasse@datatilsynet.no
Internett: www.datatilsynet.no
Redaktør: Gunnar Halmers
Design og produksjon: Toff Design
Coverfoto: Hans-Fredrik Asbjørnsen

Journalside: Jan P. Solberg
og Anne Cecilie Lund
Trykk: Nr. 1 Trykk Grafiske
Oppslag: 11 000
ISSN 1890-3037

Datatilsynet

2010

Leverandør
av motforestillinger

Tillit

Selvtillit

Tillit

Mistillit

Catharina Nes

Catharina Nes, samfunnsviter og
fagdirektør i Datatilsynet

Politikk

Teknospaltist: Høstens valgkamp blir trolig den mest teknologisk avanserte noensinne

Vi må forhindre at det får negative konsekvenser for personvernet og tilliten til demokratiske prosesser.

DN+

🕒 2 min Publisert: 24.01.19 – 20.10 Oppdatert: 6 dager siden

Høyre granskes av Datatilsynet: Lastet opp medlemsdata til Facebook

Høyre granskes av Datatilsynet for mulige brudd på lov om behandling av sensitive personopplysninger. Erna Solbergs parti har varslet at data om opptil 25-30.000 medlemmer ble delt med Facebook.

FÅR MANGE LIKES: Statsminister og Høyre-leder Erna Solberg viste frem sin egen populære Facebook-side da hun i 2016 åpnet det norske kontoret til verdens største sosiale medium. Tre år tidligere fikk Facebook tilsendt store mengder medlemsdata fra Solbergs parti.

FOTO: TERJE PEDERSEN / NTB SCANPIX

Peter Svaar

Journalist

Cato Husabø Fossen

Journalist

Line Tomter

Journalist

Kari Anne Gisetstad Andersen

Grafiker

Oda Ruggesæter Ertesvåg

Journalist

Publisert 21. juni 2018 kl. 18:40

Oppdatert 21. juni 2018 kl. 19:32

Dødelig personvern | Torkel Steen

Heldigvis bryter alle sykehusleger jeg kjenner, personvernombudets lovtolkning.

DEBATT

32 leger gjør opprør: Strengt personvern rammer pasientene

- Hvis vi ikke får dele kunnskap, er det god grunn til å snakke om dødelig personvern. Det skriver 32 leger ved Oslo universitetssykehus.

FOTO: Tor Stenersen

2 forskere ved Oslo universitetssykehus har undertegnet et opprop mot sykehusets personvernombud, som de mener tolker regelverket for strengt. En av dem er t.v. førsteamanuensis Shuo-Wang Qiao, professor Marit Inngjerdingen, professor Finn Olav Levy, professor Ludvig Munthe, forsker Rolf Lund-Johansen, professor Guttorm Haraldsen og professor og forskningsleder Lars Frode Jahnsen.

Misforstått personvern ødelegger kreftforskningen | Ola Myklebost

Database kan bli nesten verdiløs.

DEBATT

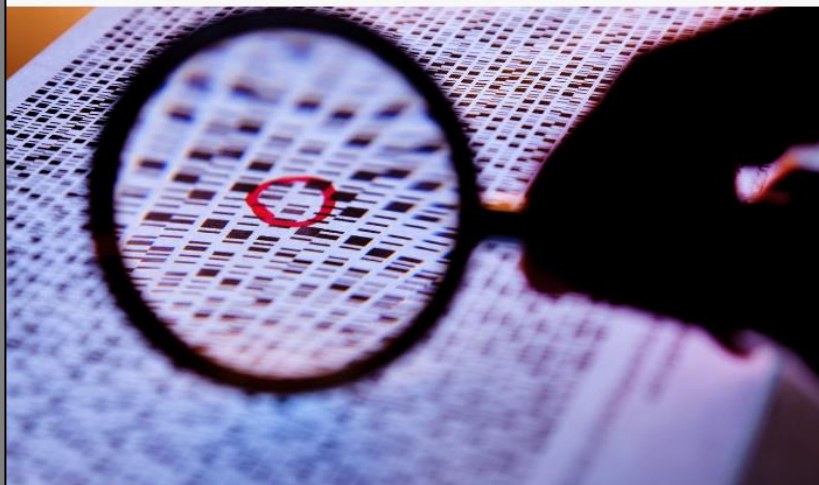

FOTO: Illustrasjonsfoto: Science photo / Shutterstock / NTB scanpix

En forsker på kreft hos barn og unge bruker genteknologiske metoder for å studere pasientenes og svulstenes arvestoff, skriver innleggsforfatteren.

Personvern og dårlige dataløsninger hindrer leger fra å gjøre jobben sin | Geir Hoff og Gert Huppertz-Hauss

Men det hindrer ikke data fra 2,8 millioner pasienter å komme på avveie.

DEBATT

25. Jan 2019, Espen

Helse berettiger mener kravet om et godt personvern ikke skal stå i veien for pasientsikkerheten.

Hoff

Spesialist i ferdigjeldssykdommer, professor emeritus

Huppertz-Hauss

Spesialist i ferdigjeldssykdommer

24. jan 2019 22:00 - 15:52

Slik hindrer du at bedriften hackes

Personvern og dårlige dataløsninger hindrer leger fra å gjøre jobben sin. Det er svakheter med regelverk, datalesninger og medisinske kvalitetsregistre. Noen mangler vi helt, for eksempel et pacemakerregister.

Aftenposten har vist at svakheter ved regelverket for personvern tillater forskjellig tolkning. Svakheterne ved datasystemer i Helse Sør-Øst ble brettet ut i 2018.

Skyggeboksing mot personvernregelverket? | Thon og Nervik

Forsøket på å fremstille personvern og pasientsikkerhet som motsetninger er uheldig.

DEBATT

FOTO: Jon Olav Nesvold / NTB scapic

Den endelige beslutningen om å ta i bruk ny teknologi og nivået på sikkerheten ligger hos ledelsen ved sykehusene, og ikke hos personvernombudet, skriver Thon og Nervik.

Forsvarlig personvern må harmonisere med pasientsikkerhet og forskning | Erlend B. Smeland og Bjørn Erikstein

Oslo universitetssykehus arbeider systematisk for å sikre forsvarlighet.

DEBATT

FOTO: ILLUSTRASJONSFOTO, Tom A. Kjekshus

BYGGING

VINTERSPORT

Finn den beste prisen akkurat nå »

Prisjakt

FJELLSTØVLER & TURSKO

Finn den beste prisen akkurat nå »

Prisjakt

Personvern hensyn er ikke til hinder i mange av eksemplene i debatten om pasientsikkerhet | Camilla Nervik og Bjørn Erik Thon

Digitaliseringen av helsetjenesten tvinger frem en annen måte å tenke risiko og personopplysningsvern på.

DEBATT

Vi trenger et

Håpet er at helsemini

Hva som kan gå galt? Ingen ting.

Hackerne kan få en rekke tabeller med tekniske data som ikke gir mening om det ikke leses i selve registerprogrammet. Selv da vil de ikke finne følsomme data.

Videre: «når hjertestarteren svikter eller kommuniserer feil som følge av angrep utenfra (...), da skulle vi ønske at IT-systemet hadde vært like sikkert som Fort Knox».

En hjertestarter er ikke på nett, så uttalelsen er svært hypotetisk, men kanskje interessant for en thrillerforfatter. **Ledelsen i Datatilsynet burde holde seg unna slike oppkonstruerte skrekkscenarier!**

¹OTO: Tor G. Stenersen

De eksperter har uttalt at det «nye» pacemakerregisteret OUS har holdt på med i seks år, er uegnet, skriver innleggsskriveren. Bildet viser en binert pacemaker og hjertestarter.

PST og Kripos etterforsker innbrudd i datasytemene i Helse sør-øst

Ukjente aktører har brutt seg inn i datasytemene i Helse sør-øst. Helseforetaket mistenker at profesjonelle står bak, og PST og Kripos er koblet inn i saken.

FOTO: Håkon Mosvold Larsen / NTB scanpix

Helsedirektør Bjørn Guldvog ser alvorlig på innbruddet i Helse Sør-Østs datasytemer.

SYSTEMER NED: Oslo Universitetssykehus, herunder blant annet Ullevål sykehus, ble berørt av en svikt i datasytemene fredag. Foto: Terje Bendiksen / NTB scanpix

Kritiske datasytemer nede. Rød beredskap

Rød beredskap i Helse Sør-Øst da datasytemene har vært nede i flere timer fredag.

19. JANUAR 2019 KL. 18.32

Av Martha Ihle og Mina Riddan-Nielsen Janssen

I ettermiddag gikk Helse Sør-Øst i rød beredskap. Kritiske datasytemer hos sykehusene er ustabile og har vært nede i lengre tid. Oslo Universitetssykehus bekrefter overfor Dagbladet at systemene er oppe og går igjen ved 18.30-tida, mens Sykehuset Østfold fortsatt sliter.

Kommunikasjonssjef i Sykehuspartner, Trude Julie Dommerud, bekrefter overfor Dagbladet at datasytemene er nede.

Det var NRK som først meldte at Helse Sør-Øst har store problemer. Alt av pasientdata skal være utilgjengelig, melder statskanalen. De melder også at

ANNONSE

VINTERDAGER
FROC 1,99% RENTE
LES MER

Volkswagen

Personvern?

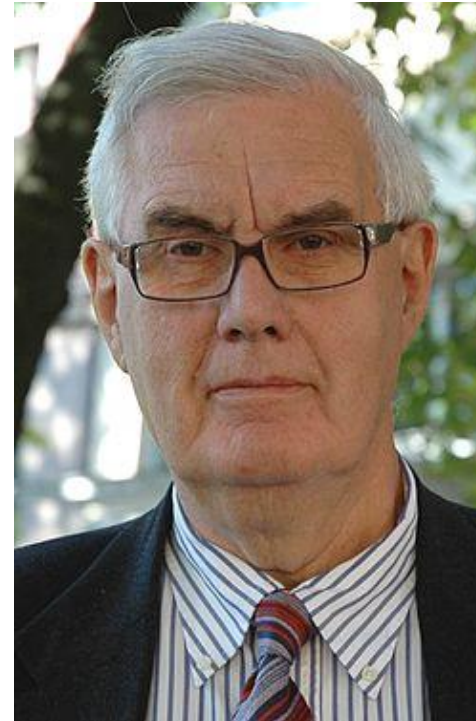
En absolutt rettighet, eller har legene rett?

***Når jeg går inn på badeværelset
mitt hjemme i Fredrikstad,
så er det verken for å foreta meg
noe asosialt, noe
samfunnsnedbrytende, noe
uhygienisk eller umoralsk –
men jeg lukker døra, for i den
situasjonen vil jeg være
helt sikker på at jeg ikke er
iaktatt.***

«Høhøhø» sier folk til det.

Georg Apenes

SP Art 17

1. Ingen må utsettes for **vilkårlige eller ulovlige inngrep** i privat- eller familieliv, hjem eller korrespondanse, eller ulovlige inngrep på ære eller omdømme.
2. Enhver har rett **til lovens beskyttelse** mot slike inngrep eller angrep.

EMK art 8.

1. Enhver har **rett til respekt** for sitt privatliv og familieliv, sitt hjem og sin korrespondanse.
2. Det skal ikke skje noe inngrep av offentlig myndighet i utøvelsen av denne rettighet unntatt når dette er **i samsvar med loven og er nødvendig i et demokratisk samfunn av hensyn til** den nasjonale sikkerhet, offentlige trygghet eller landets økonomiske velferd, for å forebygge uorden eller kriminalitet, for å beskytte helse eller moral, eller for å beskytte andres rettigheter og friheter.

Grunnloven § 102

Enhver har rett til respekt for sitt privatliv og familieliv, sitt hjem og sin kommunikasjon. Husransakelse må ikke finne sted, unntatt i kriminelle tilfeller.

Statens myndigheter skal sikre et vern om den personlige integritet.

GDPR

GDPR / General Data Protection Regulation/
Personvernloven / Personvernforordningen/Personopplysningsloven/
Personvernregelverket

GDPR artikkel 1: Formål og mål

1. Denne forordning fastsetter regler om vern av fysiske personer i forbindelse med behandling av personopplysninger samt regler om fri utveksling av personopplysninger.

Artikkel 5 – prinsipper

Lovlig, rettferdig og gjennomsiktig

Respekter de registrertes interesser og forventninger. Informer på en forståelig måte.

Formålsbegrensning

Opplysningene skal brukes til uttrykkelig angitte og legitime formål, og ikke (senere) til uforenlige formål.

Dataminimering

Personopplysningene skal være tilstrekkelige, relevante og begrenset til hva som er nødvendig.

Korrekte og oppdaterte

Ukorrekte eller utdaterte personopplysninger skal rettes eller slettes.

Lagringsbegrensning

Det skal ikke være mulig å identifisere de registrerte lenger enn hva som er nødvendig for formålet.

Integritet og konfidensialitet

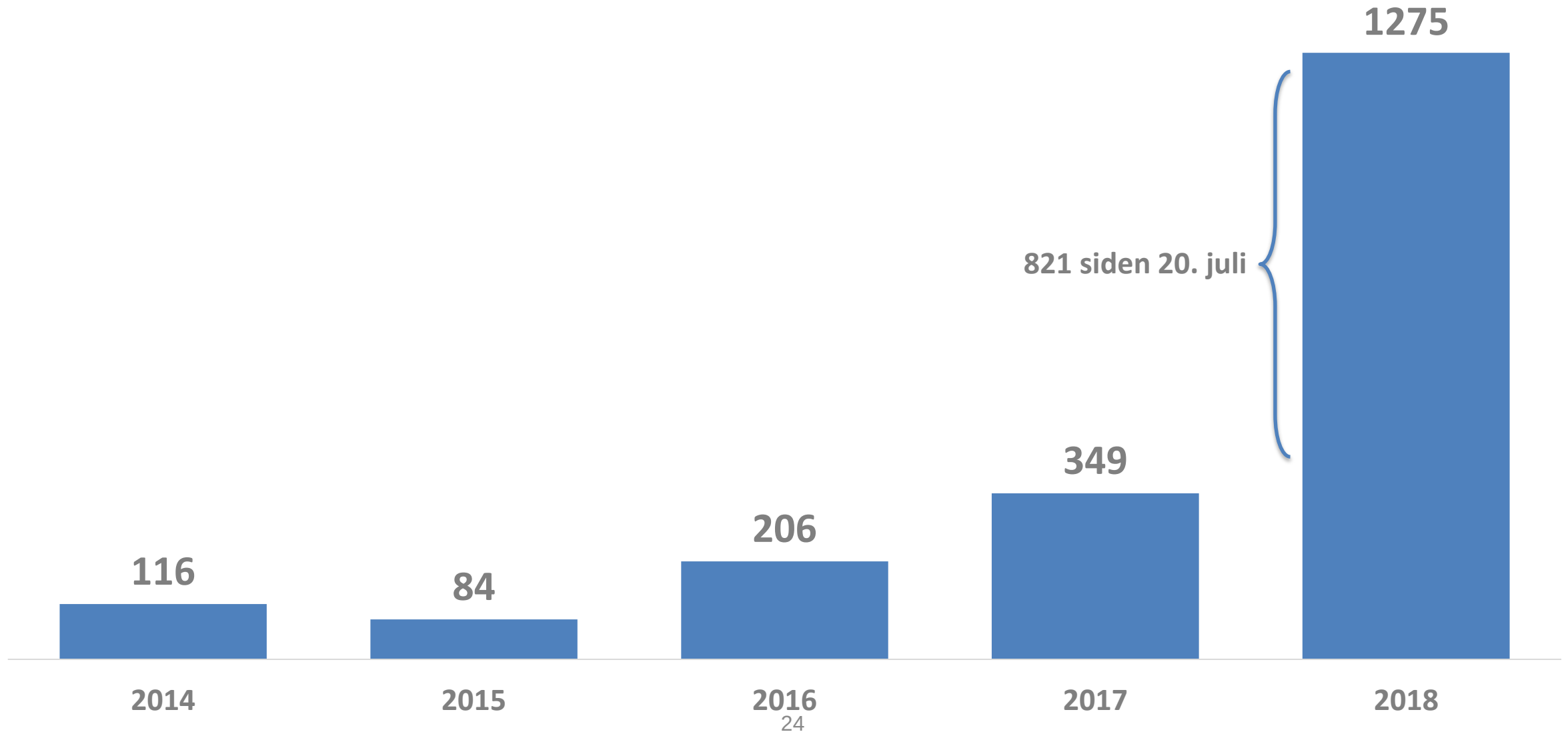
Personopplysninger sikres mot uautorisert tilgang og mot tap, ødeleggelse eller skade.

Ansvarlighet

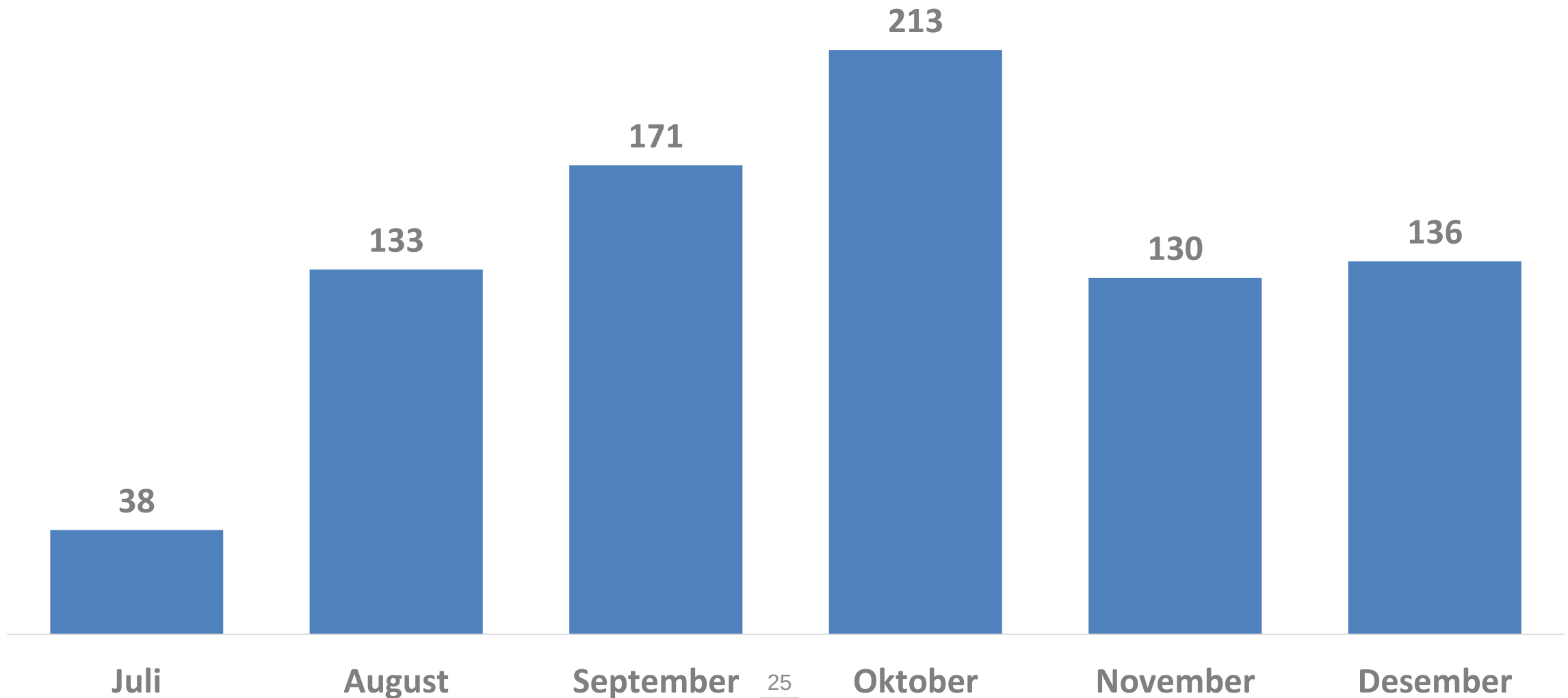
Den behandlingsansvarlige har ansvar for, og må kunne dokumentere, etterlevelse.

Erfaringer med avviksmeldinger så langt

Kraftig vekst i antall avviksmeldinger etter 20. juli 2018

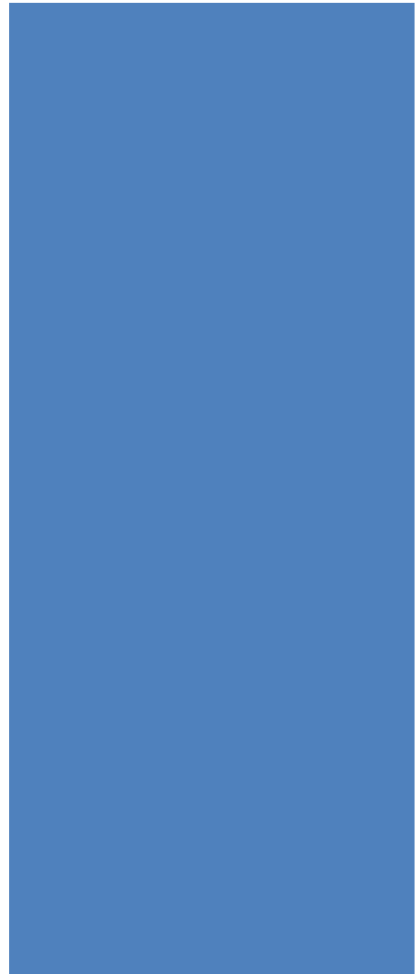
Avviksmeldinger siden 20.7.2018

Hvilke feil blir gjort – tall i prosent

63

Menneskelig eller teknisk
svikt og manglende rutiner

21

Brudd på rutiner

7

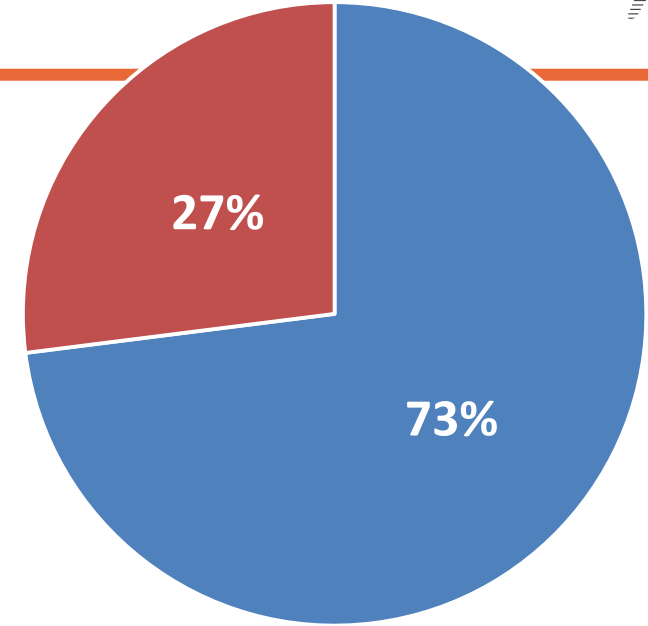

Forsendelser borte i
posten/bud

9

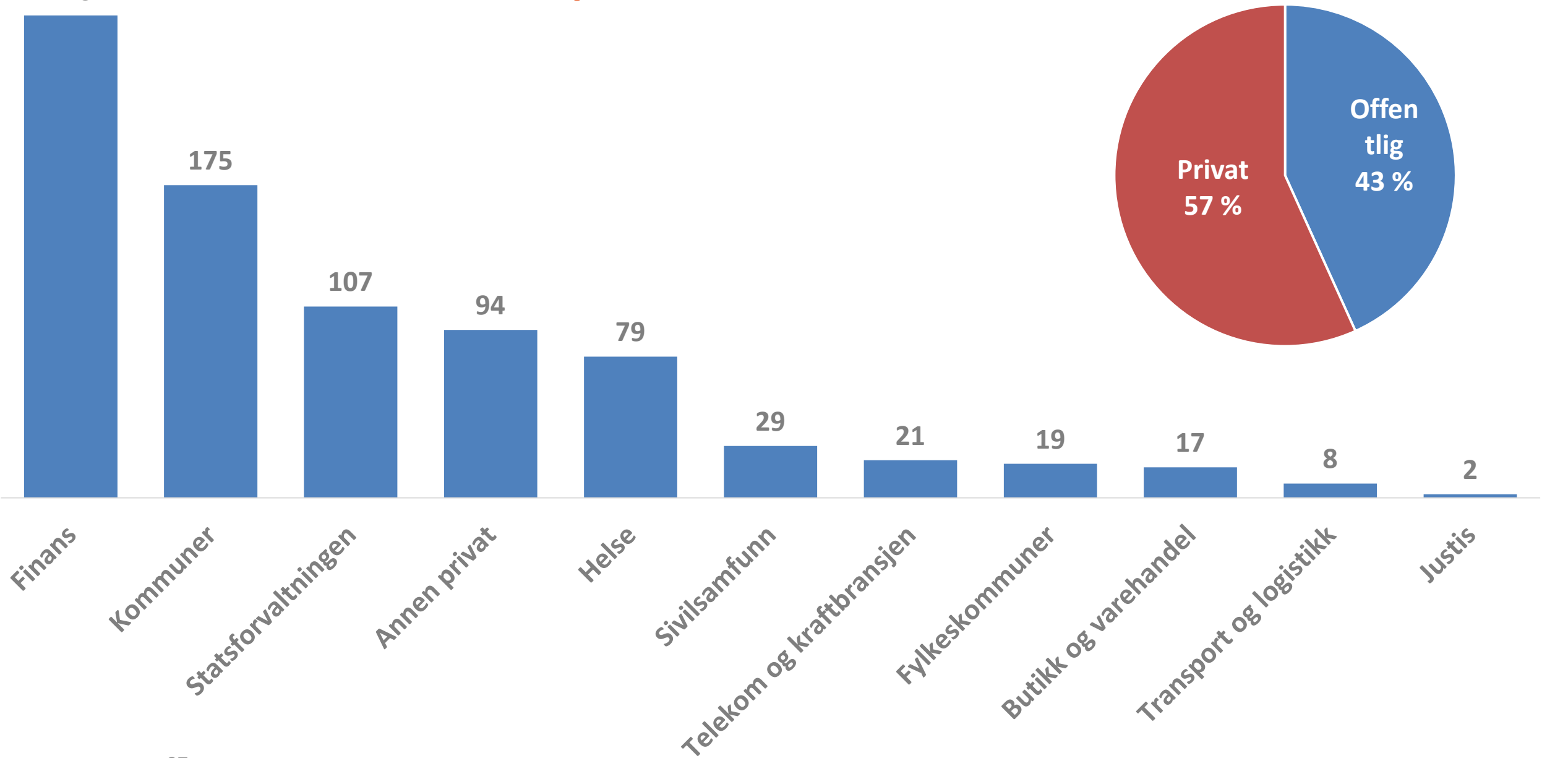

Cyberangrep og fysiske
innbrudd

- Saken avsluttes med et brev
- Saken tas opp til formell behandling

Hvem melder avvik pr sektor

RETTFERDIG: – Det føles rettferdig at kommunen får en reaksjon, sier mot til eleven som ble anmeldt for datanbrudd. ARNIFOTO EIRIK BREKE

Kommunen får millionbot fra Datatilsynet

Barneskoleeleven fant et sikkerhetshull i data-systemet i bergensskolen. Datatilsynet gir Bergen kommune bot på 1,6 millioner kroner.

CATHRINE K. HANSEN
catrine.hansen@no
KJØRSTI MØR

Bergen kommune fikk i går varsel om pålegg og overtredelsesgebyr på 1,6 millioner kroner på grunn av brudd på personopplysningsloven.

Sende falske post
Saken begynte i vår da en 7-klingsing fant et sikkerhetshull med passord og andre personopp-

lysninger til 35.000 elever og foreldre i Bergenskolen. Han varlet Bergen kommune. Da ingenting skjedde, sendte han ut en falsk e-post i rektors navn. Dette anmeldte kommunen til politiet.

Like etter kom fem politifolk på døren til familien og beslagla guttenes selvsyde datamaskin og skole-PC.

– Føles rettferdig

– Vi synes det er greit at kommunen får en reaksjon på at de ikke har håndtert persondata forsvarlig, sier morsen hans. Til BT like etter at hun har fått nyheten.

Hun har foreløpig bare rukket å sende en SMS til sønnen.

Dette er et veldig viktig signal oss i ledelsen i Bergen kommune om at andre norske kommuner om at nådd til å intensivere arbeidet med datasekkerhet.

Robert Stastal, kommunalsjef i Bergen

– Synes dere dette er en oppreisning for ham?

– Det føles rettferdig at kommunen får en reaksjon. Vi er nesten ferdig med dialog med dem, sier hun.

– Bare ersarbargruppe Etter Datatilsynets vurdering

• Datatilsynet:

– Forventer melding om avvik på databrudd

Hos Datatilsynet er man klar på at omfattende databrudd også skal lede til en avviksmelding til dem. Det har Salangen kommune ikke levert etter at brukere i tre kommuner opplevde svarte skjerm i opp mot 70 timer i høst. Det vil verts-kommunen for datasam-arbeidet heller ikke gjøre.

På spørsmål fra Folkebladet til Datatilsynet om de har mottatt noen avviksmelding på det omfattende databruddet ut til brukerne i de tre kommunene Salangen, Lavangen og Grangangen, bekrefter de at det har de ikke gjort.

Indre Akershus Blad
28.11.18

Eske full av ikke-destruerte harddisker sto i korridor på rådhuset: – Slik skal vi ikke ha det. Ferdig snakka!

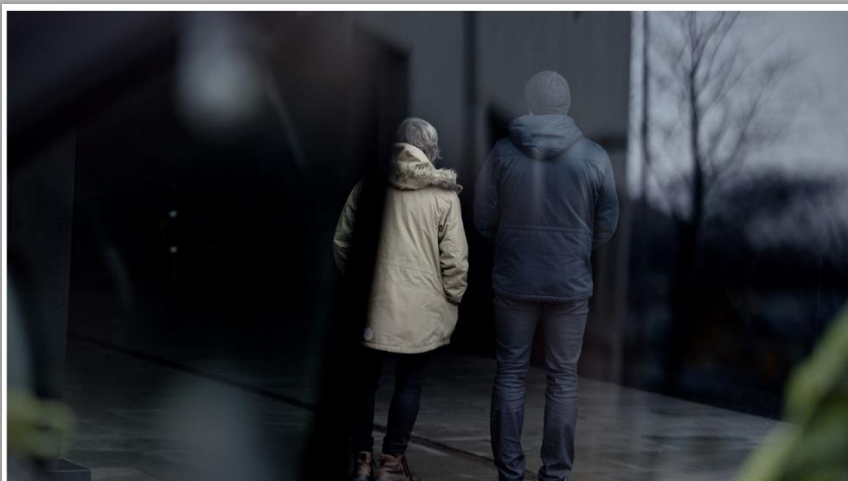

Oppland Arbeiderblad
13.8.18

Har skjerpet rutinene etter alvorlig glipp – Kommunen la ut taushetsbelagte opplysninger om 10-åring

● Måtte sende avvik til Datatilsynet Fikk tilgang til pasientjournal

Stjørdalens Blad
10.11.18

BØR VENTE: Foreldrene til eleven mener Bergen kommune bør avvente før de kontakter politiet i slike saker. – Jeg er usikker på om kommunen forstår rekkevidden når de anmelder et barn. De bør tenke nøye over sin reaksjonsmåte, sier guttens mor. FOTO: EIRIK BREKKE

Sønnen varslet kommunen om datahull og fikk politiet på døren. – Vi har alle noe å lære av saken, sier foreldrene.

Bergen kommune får straffegebyr på 1,6 millioner kroner etter sikkerhetsbrist

Varsler millionbot til Bergen kommune

Bergen kommune kan bli ilagt overtredelsesgebyr etter at 35.000 brukernavn og passord la åpent tilgjengelig for elever og ansatte i grunnskolen.

TEKNOLOGI
Magnus Eldem
Oslo

Datatilsynet varslet tirsdag Bergen kommune etter at de kan ha lagt ut 35.000 brukernavn og passord i et nettverksnettverk. Det ble avslørt på den nye personvernsloven, som trådte i kraft 1. januar.

Barnet er på 1,5 millioner kroner og har tidligere i år blitt anmeldt og passord til 35.000 elever og ansatte i grunnskolen i Bergen. I årets tilgangstid for andre barn.

I likhet med mange andre norske kommuner, bruker Bergen kommunepålogging og brukerkontrollsystemet. Dette er personvernsloven, som sier at kommuner skal sørge for at brukere har tilgang til informasjon om seg selv og andre.

Sikkerheten i nettverksnettverket har vært for dårlig, slik at uønskede kan få tilgang til informasjon og passord i læringsplattformen og i skolens administrative systemer, sier direktør Ragn Eirik Thon i en pressemelding.

Dette er den første store brøken i Bergen etter innføringen av personvernsloven i 2018. Kommunen har tidligere blitt ilagt gebyr for å ikke personvernsloven, som sier at kommuner skal sørge for at brukere har tilgang til informasjon om seg selv og andre.

Personvernsloven sier at kommuner skal sørge for at brukere har tilgang til informasjon om seg selv og andre. Dette er personvernsloven, som sier at kommuner skal sørge for at brukere har tilgang til informasjon om seg selv og andre.

Personvernsloven sier at kommuner skal sørge for at brukere har tilgang til informasjon om seg selv og andre. Dette er personvernsloven, som sier at kommuner skal sørge for at brukere har tilgang til informasjon om seg selv og andre.

Personvernsloven sier at kommuner skal sørge for at brukere har tilgang til informasjon om seg selv og andre. Dette er personvernsloven, som sier at kommuner skal sørge for at brukere har tilgang til informasjon om seg selv og andre.

Ragn Eirik Thon, direktør i Datatilsynet, har varslet Bergen kommune etter sikkerhetsbrist i nettverksnettverket. Foto: Øyvind Eideberg

Offentlige etater behandler ofte informasjon om sine egne og andres saker, som kan være svært viktig for dem. Dette er personvernsloven, som sier at kommuner skal sørge for at brukere har tilgang til informasjon om seg selv og andre.

Personvernsloven sier at kommuner skal sørge for at brukere har tilgang til informasjon om seg selv og andre. Dette er personvernsloven, som sier at kommuner skal sørge for at brukere har tilgang til informasjon om seg selv og andre.

Personvernsloven sier at kommuner skal sørge for at brukere har tilgang til informasjon om seg selv og andre. Dette er personvernsloven, som sier at kommuner skal sørge for at brukere har tilgang til informasjon om seg selv og andre.

Personvernsloven sier at kommuner skal sørge for at brukere har tilgang til informasjon om seg selv og andre. Dette er personvernsloven, som sier at kommuner skal sørge for at brukere har tilgang til informasjon om seg selv og andre.

Personvernsloven sier at kommuner skal sørge for at brukere har tilgang til informasjon om seg selv og andre. Dette er personvernsloven, som sier at kommuner skal sørge for at brukere har tilgang til informasjon om seg selv og andre.

Personvernsloven sier at kommuner skal sørge for at brukere har tilgang til informasjon om seg selv og andre. Dette er personvernsloven, som sier at kommuner skal sørge for at brukere har tilgang til informasjon om seg selv og andre.

Personvernsloven sier at kommuner skal sørge for at brukere har tilgang til informasjon om seg selv og andre. Dette er personvernsloven, som sier at kommuner skal sørge for at brukere har tilgang til informasjon om seg selv og andre.

Personvernsloven sier at kommuner skal sørge for at brukere har tilgang til informasjon om seg selv og andre. Dette er personvernsloven, som sier at kommuner skal sørge for at brukere har tilgang til informasjon om seg selv og andre.

Personvernsloven sier at kommuner skal sørge for at brukere har tilgang til informasjon om seg selv og andre. Dette er personvernsloven, som sier at kommuner skal sørge for at brukere har tilgang til informasjon om seg selv og andre.

Personvernsloven sier at kommuner skal sørge for at brukere har tilgang til informasjon om seg selv og andre. Dette er personvernsloven, som sier at kommuner skal sørge for at brukere har tilgang til informasjon om seg selv og andre.

Personvernsloven sier at kommuner skal sørge for at brukere har tilgang til informasjon om seg selv og andre. Dette er personvernsloven, som sier at kommuner skal sørge for at brukere har tilgang til informasjon om seg selv og andre.

Personvernsloven sier at kommuner skal sørge for at brukere har tilgang til informasjon om seg selv og andre. Dette er personvernsloven, som sier at kommuner skal sørge for at brukere har tilgang til informasjon om seg selv og andre.

Personvernsloven sier at kommuner skal sørge for at brukere har tilgang til informasjon om seg selv og andre. Dette er personvernsloven, som sier at kommuner skal sørge for at brukere har tilgang til informasjon om seg selv og andre.

Personvernsloven sier at kommuner skal sørge for at brukere har tilgang til informasjon om seg selv og andre. Dette er personvernsloven, som sier at kommuner skal sørge for at brukere har tilgang til informasjon om seg selv og andre.

Personvernsloven sier at kommuner skal sørge for at brukere har tilgang til informasjon om seg selv og andre. Dette er personvernsloven, som sier at kommuner skal sørge for at brukere har tilgang til informasjon om seg selv og andre.

Personvernsloven sier at kommuner skal sørge for at brukere har tilgang til informasjon om seg selv og andre. Dette er personvernsloven, som sier at kommuner skal sørge for at brukere har tilgang til informasjon om seg selv og andre.

Personvernsloven sier at kommuner skal sørge for at brukere har tilgang til informasjon om seg selv og andre. Dette er personvernsloven, som sier at kommuner skal sørge for at brukere har tilgang til informasjon om seg selv og andre.

Personvernsloven sier at kommuner skal sørge for at brukere har tilgang til informasjon om seg selv og andre. Dette er personvernsloven, som sier at kommuner skal sørge for at brukere har tilgang til informasjon om seg selv og andre.

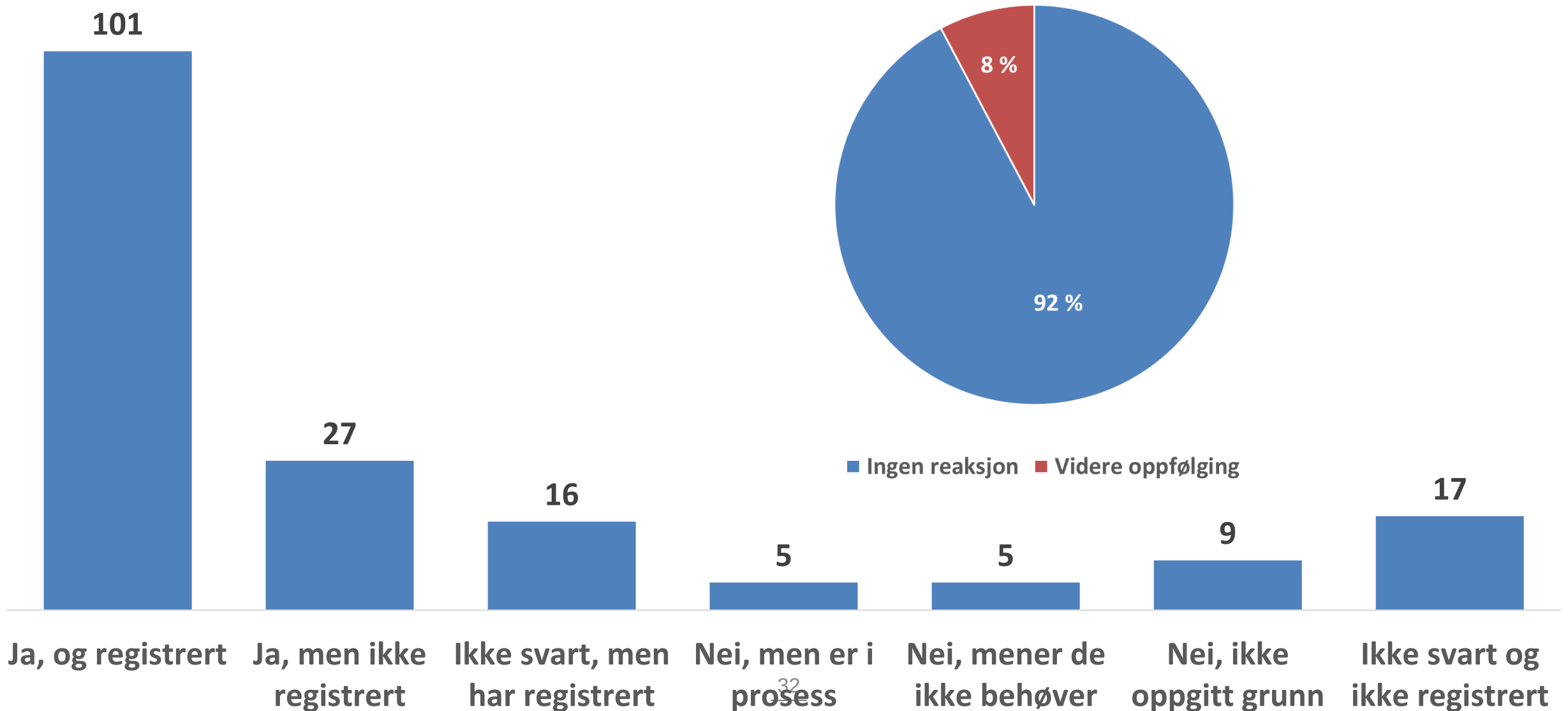
Personvernsloven sier at kommuner skal sørge for at brukere har tilgang til informasjon om seg selv og andre. Dette er personvernsloven, som sier at kommuner skal sørge for at brukere har tilgang til informasjon om seg selv og andre.

Personvernsloven sier at kommuner skal sørge for at brukere har tilgang til informasjon om seg selv og andre. Dette er personvernsloven, som sier at kommuner skal sørge for at brukere har tilgang til informasjon om seg selv og andre.

Kontrollvirksomheten

Kontroll av personvernombud (671 – 491 – 180)

Har dere personvernombud? Resultat fra 180 kontrollerte virksomheter

Camilla Nervik
22396929

cg@datatilsynet.no

Følg oss:
datatilsynet.no
personvernbloggen.no
Twitter.com/datatilsynet

